

فناوری اطلاعات و ارتباطات و تاثیرات آن بر محیط زیست

منیره دیزجی¹، آرش کتابفروش بدری^{2*}، رحیم حاجی امیری³

- 1- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، گروه اقتصاد، تبریز، ایران
dizaji@iaut.ac.ir
- 2- کارشناس ارشد رشته علوم اقتصادی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، گروه اقتصاد، تبریز، ایران
arashkbadri@gmail.com
- 3- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، گروه اقتصاد، تبریز، ایران

چکیده

در سال های اخیر ICT یکی از مهم ترین عواملی بوده که نقش بسزایی را در پیشرفت سریع تکنولوژی های مرتبط با تولید، بهبود بهره وری عوامل تولید و رشد و توسعه اقتصادی داشته است. گستره ی کاربرد و تاثیرات این فناوری در زندگی امروزه به حدی است که به عنوان یکی از مهم ترین مباحث روز جهان تبدیل شده و توجه بسیاری از کشورهای جهان را به خود معطوف ساخته است. این فناوری به نوعی انگیزه ای در زندگی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جهان پدید آورده است. امروزه بر همگان روشن است که علت اصلی کندی کشورهای در حال توسعه در پیشرفت های اجتماعی و اقتصادی و حتی فرهنگی ناتوانی آن ها در باز شناختن یا گسترش فناوری درست و بهره گیری از آن در فعالیت های تولیدی است. این فناوری دارای آثار گسترده ای بر اقتصاد، تولید، بهره وری و محیط زیست است. تاثیرات ICT بر محیط زیست می تواند دارای ابعاد مختلفی باشد. به طوری که می توان انتظار داشت استفاده از فناوری اثر مثبتی بر محیط زیست بگذارد و یا بالعکس تاثیرات مخربی بر پایداری محیط زیست داشته باشد. استفاده از ICT می تواند موجبات کاهش وابستگی به منابع محیط زیست را فراهم کند و از طرفی تولید ابزارها و تجهیزات ICT مانند کامپیوترها، تلفن های همراه و غیره از مواد زیان بار محیط زیست، می تواند تاثیرات منفی بر محیط زیست داشته باشد. به همین منظور مطالعه حاضر به بررسی تاثیرات ICT بر محیط زیست در کشورهای عضو گروه D8 در بازه ی زمانی 2001-2009 با استفاده از مدل پانل دیتا پرداخته است. نتایج بدست آمده نشان می دهد که خطوط تلفن ثابت به عنوان شاخص ICT اثر منفی و معنی داری بر انتشار گاز CO2 دارد. همچنین نتایج نشان داد فرضیه منحنی زیست محیطی کوزنتس در مورد کشورهای مورد بررسی صادق است.

واژه های کلیدی: فناوری اطلاعات و ارتباطات، محیط زیست، منحنی کوزنتس، پانل دیتا، کشورهای D8.

1- مقدمه

امروزه پیشرفت تکنولوژی و دستیابی انسان به روش های نوین برای استفاده از منابع طبیعی دستاوردهایی را به همراه دارد که علاوه بر تاثیرات فراوان در زندگی بشر، تاثیراتی منفی را نیز برای طبیعت به همراه دارد. به تازگی انسان متمدن به این تفکر رسیده